

بیروت در گذشت و در شهر صور کنار مادر بزرگش بانو سیده زهراء صدر به خاک سپرده شد. روز رحلتش یکشنبه چهارم ماه ذی القعدة بود.

[منابع: اعلام الشیعة (۲)؛ مستدرکات اعیان الشیعة (۱)؛ ملحقات بغیة الراغبین؛ نقباء البشر (۳)؛ ویکی پدیا]

سید صدرالدین صدر [ط ۲]

[مرجع تقلید] [آیت الله العظمی]

۱۲۹۹ق/۱۲۶۱ش/۱۸۸۲م - ۱۳۷۳ق/۱۳۳۲ش/۱۹۵۳م

فرزند آیت الله العظمی سید اسماعیل صدر فرزند آیت الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی بود. از بزرگان فقهاء اصولی و مراجع تقلید شیعه در نیمه‌ی دوم قرن چهاردهم هجری قمری، جانشین آیت الله العظمی شیخ عبدالکریم حائری یزدی و رئیس حوزه‌ی علمیه‌ی قم بعد از ایشان بود. ادیبی کامل و شاعر تمام عیار بود. در شهر کاظمین به دنیا آمد. عمده‌ی دروس اجتهادی خود را در نجف و کربلا نزد آیات عظام آخوند خراسانی، سید محمدکاظم یزدی، آقا رضا همدانی، پدرش و میرزای نائینی تلمذ کرد. افزون بر فقه، اصول، حدیث و رجال، در دیگر علوم حوزوی چون کلام، تاریخ و ادبیات عرب، صاحب نظر و لذا دارای یک جامعیت علمی کم نظیر بود. طی سال‌های ۱۳۳۱ تا ۱۳۵۴ق سه دوره را به مدت هفده سال در مشهد گذراند. اگرچه آن زمان هنوز مرجع تقلید نبود، اما تلاش‌های اجتماعی و حُسن اخلاق، او را متنفذترین مجتهد شهر گردانیده بود. سال ۱۳۵۴ق پیرو درخواست آیت الله العظمی حائری به قم هجرت کرد و از سال ۱۳۵۵ تا سال ۱۳۶۴ق زعامت حوزه‌ی علمیه‌ی آن شهر را عهده‌دار شد. قهرمان مدیریت بحران بود و از فروپاشی حوزه‌ی علمیه‌ی قم طی بحران‌های امنیتی و مالی دوران رضاخان و جنگ جهانی دوم ممانعت کرد. سال ۱۳۶۴ق آیت الله العظمی حاج آقا حسین بروجردی را به قم آورد و با سپردن زمام امور حوزه به ایشان برای همیشه از عرصه‌ی ریاست و زعامت کناره گرفت. در جمع میان علم، اخلاق، تدبیر و مردم‌داری، میان مراجع معاصر شیعه کم نظیر نامیده شد. شاگردان فراوانی را در فقه و اصول تربیت کرد. آیات معظم سید رضا صدر، سید موسی صدر، سید محمدباقر سلطانی طباطبایی و شیخ محمد صدوقی، برخی مشاهیر شاگردان وی هستند. حاشیه‌ها و کتاب‌های متعددی را در فقه، اصول و حدیث نگاشت که متأسفانه اغلب خطی باقی ماندند. «حاشیه بر کتاب وسیلة النجاة»،

«خلاصة الفصول»، «المهدی» و «لواء الحمد»، نمونه‌هایی از این آثار هستند. طبع شعری بسیار قوی داشت و اشعار زیبایی در زبان عربی سرود که در ادبیات ثبت و هنوز بر زبان علما و مردم جاری است. به سن هفتادویک سالگی (شمسی) در قم درگذشت و در مسجد بالاسر حرم مطهر حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد. روز رحلتش، بامداد شنبه نوزدهم ماه ربیع الثانی بود.

[تلخیص از کتاب مشاهیر خاندان صدر، ۱/ (شرح حال ۱۸)]

سید صدرالدین صدرعاملی [ط ۳]

[عالم فاضل] [آیت الله]

۱۲۹۵ق/۱۲۵۷ش/۱۸۷۸م - ۱۳۶۰ق/۱۳۲۰ش/۱۹۴۱م

فرزند آیت الله سید محمدجواد صدرعاملی فرزند آیت الله آقا مجتهد فرزند آیت الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی بود. از بزرگان فقهاء اصولی، مجتهدین، مدرسین و رهبران دینی اصفهان در میانه‌ی قرن ۱۴ هجری قمری بود. در اصفهان به دنیا آمد. مقاطع مقدمات و سطح فقه و اصول را در اصفهان و دروس اجتهادی را در نجف نزد آیات عظام آخوند خراسانی، سید محمدکاظم یزدی و سید اسماعیل صدر تلمذ کرد. با بازگشت به اصفهان سال‌های طولانی در مسجد «قصر منشی» اقامه‌ی جماعت، تدریس، وعظ، ارشاد و برای حل مشکلات مردم تلاش کرد. از قوی‌ترین مدرسین کتاب کفایة الاصول در اصفهان بود. حاشیه‌ای استدلالی بر کتاب «عروة الوثقی» نوشت که متأسفانه خطی باقی ماند. از مداخله در سیاست پرهیز داشت. در همین حال اهل مراقبت از نفس، سیر و سلوک و عرفان بود و از اوتاد اصفهان به شمار می‌رفت. به سن شصت‌وسه سالگی (شمسی) در اصفهان درگذشت و در صحن تکیه‌ی مادر شاهزاده واقع در قبرستان تخت فولاد، کنار پدر، رخ در نقاب خاک کشید. روز رحلتش بیست‌وششم ماه جمادی‌الأول بود.

[تلخیص از کتاب مشاهیر خاندان صدر، ۱/ (شرح حال ۱۹)]

سید صدرالدین (آقا میرزا) صدرعاملی [ط ۳]

[عالم فاضل] [حجت الاسلام والمسلمین]

۱۳۰۶ق/۱۲۶۷ش/۱۸۸۸م - ۱۳۷۲ق/۱۳۳۱ش/۱۹۵۳م

فرزند حجت الاسلام والمسلمین سید محمد مهدی صدرعاملی (مستجاب الدعواتی)